

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.396/2016/5.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

dr. Szabó Krisztián ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Váradi János ügyvéd

A per tárgya:

Kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.030/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pécsi Törvényszék 14.G.20.853/2014/20.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperes, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperes részére 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek között 2010. június 23-án szerződés jött létre, melyben a felperes vállalta az alperes egyedi megrendelői igényének megfelelő internetes portálrendszer és hozzátartozó webáruház kialakítását, üzembe helyezését azzal, hogy az átadott portálrendszerre az alperes a kizárólagos felhasználási engedélyt is megszerzi. A vállalkozói díjat 4.272.000 forint + áfa összegben kötötték ki, az alperes 801.000 forint előleget 2010. június 30-án megfizetett a felperes részére.
- [2] A felperes a szerződésben, illetve annak mellékletét képező projekt

alapító dokumentumban (PAD) részletesen rögzítetteknek megfelelően az alperessel szorosan együttműködve elkészítette a projektmenedzsmentet és a tervezést. Miután a munkákat már a szerződés aláírását megelőzően elkezdte, 2010. június 24-én három fejezetből álló követelményspecifikációt és a portálfelület, valamint a webáruház működését szimuláló drótvázmodellt küldött az alperesnek. A grafikai koncepció véglegesítése előtt a felperes a műszaki fejlesztésbe is belekezdett, annak 90 %-a teljesült. 2010. július 2-án a szoftver vállalkozói tesztelésének megkezdése keretében tesztoldalt állított be, és azt az alperes számára saját internetes oldalán is hozzáférhetővé tette áttekintés ellenőrzés céljából.

- [3] A peres felek között hosszas egyeztetés folyt mind a még nem véglegesített dizájnról, mind pedig a műszaki fejlesztés még hiányzó elemeiről. A felperes több ízben e-mailben kérte az alperestől a tesztelés elvégzését, melyre nem került sor, és felajánlotta a tesztelés megfelelő lebonyolíthatósága érdekében az alperesi munkavállalók oktatását is. A felperes az elkészült fejlesztéssel kapcsolatos működésbeli kifogások jelzése után a hibákat mindig javította. A grafikai koncepcióval kapcsolatosan a fejlesztés - együttműködés hiányában - megrekedt, ugyanakkor a megrendelt portálrendszer és a webáruház túlnyomórészt elkészült.
- [4] A felperes 2010. október 28-án átadás-átvételi jegyzőkönyvet küldött az alperesnek, melyben külön feltüntette a nem vagy csak részben teljesült munkákat és az előleg elszámolása után számlát állított ki az elkészült munkák 3.819.000 forintos ellenértékéről.
- [5] Az alperes a 2010. november 4-i levelében érdekmúlásra hivatkozással a szerződéstől elállt.
- [6] A felperes az elállásig a szerződésben vállalt kötelezettségeihez képest 83,5 % készültségi fokig teljesített, az elkészült munkarészek megfelelőek, hibáktól mentesek voltak. Az elállás időpontjában a műszaki fejlesztésből még nem teljesült a flash navigáció, teljes egészében hiányoztak a képek és kisebb beállítások, a dizájn nem került elfogadásra, az elektronikus fizetés nem működött, a portál angol nyelvű kialakítása hiányos volt. A dokumentálás részben teljesült, és nem teljesült az oktatás, a megrendelői tesztelés és a rendszer éles indítása.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes módosított kereseti kérelmében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperes elállása a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.v.) 49. § (3) bekezdésébe ütközik, ezért nem jogszerű, melynek következtében kérte az alperest az előleggel nem fedezett díja 3.819.000 forint megfizetésére kötelezni. Másodlagosan az Szjt.v. 49. § (4) bekezdésére alapítottan 3.169.770 forint díj megfizetését kérte. Harmadlagos kereseti kérelmében az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 395. § (1) bekezdésére utalással kártérítés jogcímén 5.418.987

forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Negyedsorban a felek közötti elszámolás eredményeként a teljesítés 83 %-os készültségi fokának megfelelő, előleggel nem fedezett vállalkozói díj, azaz 2.926.320 forint + áfa és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

- [8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a szerződösszegésre alapított elállása jogszerű volt. Bármely jogcímen történő marasztalása esetére beszámítási kifogást terjesztett elő 440.000 forint késedelmi kötbér erejéig. Ezen túlmenően érvénytelenségi kifogása is volt, a szerződéses szolgáltatás és a kikötött vállalkozói díj között feltűnően nagy értékkülönbségére alapítottan. Vitatta a felperesi teljesítés készültségi fokát és a mérsékelt díjazás számítási alapját, valamint a harmadlagos és negyedleges kereseti kérelmet mind jogalapjában mind összegszerűségében.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest az alperes javára perköltség megfizetésére. Megállapította az elállás jogszerűségét, mert bár a teljesítési határidő lejártá előtt nyilvánvalóvá vált teljesítési késedelem miatti elállásra nem került sor, azonban az alperesnél bekövetkezett érdekmúlást igazoltnak találta a felek közötti együttműködési kötelezettség megsértése és az állandósult teljesítési késedelem miatti bizalomvesztésre hivatkozással. Indokolása szerint az elállás a szerződést felbontotta, a már teljesített szolgáltatások visszajárnak. Miután azonban a felperes a szerződés tárgyát képező portálrendszert és webshopot nem adta át, így visszaszolgáltatásáról rendelkezni nem kellett, az alperes nem gazdagodott, így a felperest sem illeti meg a munka ellenértéke.
- [10] A másodfokú bíróság kijavított és kiegészített ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és kötelezte az alperest 3.657.900 forint és kamatai megfizetésére. Ezt meghaladóan tekintette a keresetet elutasítottnak. Mellőzte a felperes perköltség fizetésére kötelezését és az alperest kötelezte a felperes javára 284.674 forint elsőfokú, és 449.870 forint másodfokú perköltség megfizetésére.
- [11] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállást a már az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló adatok alapján - a felek közötti e-mail váltásaival, az alperes felmondó levelének indokaival, továbbá ... igazságügyi szakértő szakvéleményének a szerződés 1. számú melléklete szerinti szakaszok készültségi fokát vizsgáló rendelkezéseivel - kiegészítette. Az így kiegészített tényállásra tekintettel megállapította, hogy az alperest a Ptk. 395. §-a szerinti elállás joga nem illette meg, mert a szoftver felhasználási szerződésre a Ptk. vállalkozási szerződésekre vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók. A kiegészített

tényállás szerint a felperes együttműködési kötelezettségét mindvégig maradéktalanul teljesítette, ezért jogszerűtlen az alperes érdekmúlásra alapított elállása. Az alperes a felperesi számla és az elkészült munkákat rögzítő jegyzőkönyv kézhezvétele után nem az elvárható magatartást tanúsította, a szerződés teljesítését maga tette lehetetlenné. Miután a teljesítés olyan okból vált lehetetlenné, amelyért az alperesi jogosult felelős, a felperes, mint kötelezett szabadult a kötelme alól és követelheti kárának megtérítését, ami a szerződésben megjelölt díj 83,5 %-os készülségi fokkal arányos - az átvett díjelőleg levonása utáni - 3.657.900 forint.

- [12] A másodfokú bíróság alaptalannak ítélte az elsőfokú bíróság által érdemben el nem bírált megtámadási és beszámítási kifogásokat is. Kimondta, hogy az egyedi programtervekre figyelemmel kialakított egyedi ár nem tekinthető eltúlzottnak. Nem eredményezné a megtámadás alaposságát annak a bizonyítása sem, hogy a piacon egy webáruházhoz olcsóbban is hozzá lehet jutni. A jogerős ítélet értelmében alaptalan az alperes késedelmi kötbérigénye is figyelemmel arra, hogy a szerződés megghiúsulása esetén a késedelem jogkövetkezményeként kikötött kötbér nem kérhető. A másodfokú bíróság a 337.500 forint kártérítés címén előterjesztett beszámítási kifogást is elutasította arra hivatkozva, hogy az alperes által a ... Kft-nek kifizetett vállalkozói díj a felperes terhére megállapítható szerződésszegés hiányában nem számolható el.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és tartalmilag az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan pedig a bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.
- [14] A szerződésben kikötött írásbeli akadályközlési kötelezettség, valamint teljesítési szakaszok lezárásaként előírt átadás-átvételi eljárások szabályainak figyelmen kívül hagyására hivatkozással a Ptk. 300. § (1) bekezdésének megsértését állította. Érvelése értelmében nem bízhatott a felperes szerződésszerű teljesítésében. Éppen ellenkezőleg kellő alappal következtethetett arra, hogy a felperes a további munkavégzéstől elzárkózik. A felperes önmagának okozott kárt azzal, hogy a szerződés rendelkezéseit be nem tartva folytatta a fejlesztést úgy, hogy a szerződés első lépcsője, a dizájninterv sem került elfogadásra. Szerinte e körben a jogerős ítélet a Ptk. 4. § (4) bekezdését, 318. §-át és 339. §-át sérti.
- [15] A kereseti kérelem összecszerúsége körében hivatkozott arra is, hogy a szakvéleményben írt készülségi fokot nem fogadta el. Kifogásolta továbbá, hogy a szakértő az elkészült munkarészeket működés során nem vizsgálta. Sérelmezte a készülségi fok mértékének 83,5 %-os megállapítását. Kifogásolta, hogy a bíróság nem vizsgálta a ... Kft. által végzett munkák kihatását a kereset

összezszerűségére, és azt, hogy e körben előterjesztett bizonyítékai mellőzését a jogerős ítélet indokolása nem tartalmazza. Jogszabálysértésként e körben a Pp. 177. § (1) bekezdését és 182. § (3) bekezdését jelölte meg.

- [16] Az alperes felülvizsgálati kérelmében előadta továbbá, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 3. § (2) bekezdését és a Pp. 215. §-át, mert a döntés nem merítette ki az ellenkérelmét, továbbá a 2007. évi CXXVII. törvény 2. § a) pontját is figyelemmel arra, hogy a kártérítési összeg nem minősül szolgáltatásnyújtásnak, így áfa felszámítása nem lehetséges. Sérelmezte annak figyelmen kívül hagyását, hogy a felperesi késedelem objektíve bekövetkezett. Álláspontja szerint a szolgáltatás és ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanság is megállapítható, a Ptk. 201. § (2) bekezdése értelmében.
- [17] Az alperes felülvizsgálati kérelmének 1. pontjában a bizonyítékok mérlegelését és a tényállás megállapítását sérelmezte, e körben azonban jogszabálysértést nem jelölt meg.
- [18] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [20] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.
- [21] A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Amennyiben a konkrét jogszabályhely megjelölése vagy a jogszabálysértés szöveges indokolása hiányzik, a felülvizsgálati kérelem érdemben nem bírálható el (BH 2005.290., BH 2011.259.). A felülvizsgálati eljárásban érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, melyek esetén a Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek [BH 2015.307., 1/2016. (II.15.) PK vélemény].
- [22] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt és megfelelő indokolással ellátott jogszabálysértések körében vizsgálta felül.
- [23] Helyesen indult ki a bíróság a jogvita elbírálása során az Szjtv. szabályaiból. Ennek megfelelően a Szjtv-ben nem szabályozott kérdésekben csupán a Ptk. szerződésekre vonatkozó általános rendelkezései az irányadók.
- [24] A szerződésben kikötött elállási jog hiányában Ptk. 300. § (1) bekezdése alapján az alperes szerződéstől való jogszerű elállására csak abban az esetben kerülhetett volna sor, ha az alperes -

póthatáridő tűzésének hiányában - érdekmúlását bizonyítani tudja. Helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy a felek közötti jogviszonyban nagy súllyal kellett értékelni a közöttük folyt intenzív levelezést, amely alátámasztja, hogy a felperes többször kérte a teljesítés érdekében az alperes együttműködését. Az addig elkészült munkák jegyzőkönyvbe foglalására és azok ellenértékének kiszámlázására csak azt követően került sor, hogy az alperes a felhívások ellenére sem működött közre a fejlesztés továbbfolytatásában (tesztelés, fényképek szolgáltatásának hiányosságai), így nem okszerűtlen a másodfokú bíróság azon következtetése, hogy sem a jegyzőkönyv és számla alperes részére történt kiküldése, sem pedig a teljesítés során tanú sított, a felek levelezése alapján jól rekonstruálható felperesi magatartás nem adott alapot a szerződés teljesítésébe vetett alperesi bizalom megrendülésének megállapítására, erre figyelemmel érdekmúlás hiányában - póthatáridő tűzése nélkül - a szerződéstől történő elállásra.

- [25] A tényállás - elsőfokú eljárásban már rendelkezésre álló e-mail levelezés figyelembe vételével történt - kiegészítése nem jogszabálysértő az alappal nem kifogásolható. Az a felperesi magatartás, hogy a dizájn teljes körű elfogadása hiányában sem állt le a szerződés műszaki tartalmának további fejlesztésével - különösen arra figyelemmel, hogy az alperes ezt nem kifogásolta -, nem tekinthető a Ptk. 4. § (4) bekezdése megsértésének, és nem értékelhető a kár önmagának történő okozásának sem [Ptk. 318. § szerint alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdés].
- [26] A jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási szabályokat sem. A szakértői bizonyítás [Pp. 177. § (1) bekezdés] megfelelően került lefolytatásra, a járásbíróság előtt folyamatban volt eljárást követően a felek a törvényszéki szinten folytatódó eljárásban a szakvélemény tekintetében olyan pontosítási igényt nem jelöltek meg, ami szükségessé tette volna további bizonyítás elrendelését [Pp. 182. § (3) bekezdés]. Pusztán az az alperesi hivatkozás nem teremtette meg további bizonyítás lefolytatásának szükségességét, hogy a szakvéleményben írt készültségi fokot nem fogadta el. A másodfokú bíróság a törvényszéki eljárásban is értékelt szakvéleményt vette figyelembe ítélezésének alapjául, ez pedig nem tekinthető jogszabálysértőnek. Amennyiben az alperesnek a felülvizsgálati kérelemben körülírt kétségei voltak a szakértői vélemény megállapításaival kapcsolatosan, úgy a törvényszék előtti újraindult eljárásban ezeket felhozhatta volna, hiszen bizonyítást a bíróság csak kérelemre rendel el, hivatalbóli bizonyításra nincs lehetőség. A szakértő a perben releváns felperesi teljesítést megfelelően vizsgálta, a ... Kft. által végzett munkáknak pedig sem a készültségi fok meghatározásánál, sem pedig a kártérítési kereset összegszerűségénél nem volt relevanciája.
- [27] Alaptalanul hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében a 2007. évi CXXVII. törvény 2. § a) pontjának megsértésére. A

felperes által érvényesített igény ugyanis a munkával elérhető eredmény szerződés szerinti ellenértéke kifizetésének elmaradása volt, ami nyilvánvalóan egy áfával növelt bruttó összegtől való eltérést jelentette. Ennek a kompenzálására érvényesítette a perben a kártérítési igényt, azaz a bíróság nem a kártérítés után állapított meg áfa fizetési kötelezettséget, hanem a felperesi igény alapja volt a bruttó díjazás.

- [28] A Pp. 3. § (2) bekezdése és 215. §-a sem sérült, a bíróság az alperesi ellenkérelemben foglalt valamennyi hivatkozást érintette kiegészített ítéletében.
- [29] Az alperes a beszámítási kifogása jogalapjaként a felperes objektíve bekövetkezett késedelmére hivatkozott ugyan, azonban e körben konkrét jogszabálysértést nem jelölt meg, így a jogerős ítélet ebben a körben nem volt érdemben felülvizsgálható [Pp. 272. § (2) bekezdés], azonban megjegyzi a Kúria, hogy a jogerős ítélet nem késedelemre vezette vissza a felek közötti szerződéses jogviszony megszűnését, ennek hiányában pedig fogalmilag nem sérülhetett az alperes joga a felperesi késedelmén alapuló késedelmi kötbérigény mint alperesi beszámítási kifogás figyelmen kívül hagyásával.
- [30] A feltűnő aránytalanság körében a másodfokú bíróság nem csupán egy okra hivatkozott az alperesi kifogás elutasítása körében, így azon túl, hogy egyedi programterméknek egyedi ára van, a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból összességében következtetett helyesen arra, hogy nincs feltűnő aránytalanság az alperes által egyedileg megrendelt szolgáltatás és az ezért kikötött ellenszolgáltatás között.
- [31] A bíróság jogerős ítéletében a rendelkezésre álló adatok alapján jogszerű döntést hozott, ítéletét a kiegészítéssel és kijavítással együtt megfelelően indokolta, ezért a kifejtettek értelmében a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [32] Az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében köteles a felperes ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.
- [33] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően - az alperes kérelmére - tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. május 19.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró